

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

I N F O R M A C I J A

O SEKTORU LEASINGA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

31.12.2012. GODINE

Sarajevo, ožujak 2013. godine

1. UVOD.....	3
2. SUDIONICI NA TRŽIŠTU	5
2.1. Broj leasing društava	5
2.2. Vlasnička struktura.....	6
2.3. Broj zaposlenih u leasing društvima	6
3. STRUKTURA BILANCE STANJA	7
3.1. Struktura aktive	7
3.2. Kvaliteta aktive	8
3.3. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti leasinga.....	10
3.4. Tržišni udjel prema financijskom volumenu i broju ugovora	11
3.5. Struktura pasive.....	12
4. FINACIJSKI REZULTAT POSLOVANJA.....	13
5. PONDERIRANE NOMINALNE I EFEKTIVNE KAMATNE STOPE	14
6. USKLAĐENOST POSLOVANJA SA STANDARDIMA SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORISTIČKIH AKTIVNOSTI.....	16
6.1. Prihvatljivost klijenta	16
6.2. Identifikacija i praćenje aktivnosti klijenta	16
6.3. Upravljanje rizikom od pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti	16
7. ZAKLJUČCI I PREPORUKE.....	17
8. PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE LEASING DRUŠTAVA...18	
9. PRILOZI.....	20
Prilog 1. Osnovni podaci o leasing društvima.....	20
Prilog 2. Pregled vlasničke strukture leasing društava.....	21
Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove leasing društava	22
Prilog 4. Pregled rezervi za financijski leasing društava.....	22
Prilog 5. Konsolidirana bilanca stanja.....	22
Prilog 6. Konsolidovani račun dobiti i gubitka	24
Prilog 7. Rangiranje bilančne sume.....	25

1. UVOD

Agencija za bankarstvo Federacije BiH (u daljnjem tekstu: Agencija) kao regulatorna institucija koja obavlja nadzor leasing društava, sačinila je Informaciju o sektoru leasinga u Federaciji BiH (na dan 31.12.2012. po konačnim nerevidiranim podacima) na temelju analize regulatornih izvješća o poslovanju koje su leasing društva dostavila Agenciji (posredni-off site nadzor) i podacima kojima raspolaže konstatiranim u kontrolama na licu mjesta (neposredni-on site nadzor).

Poslovanje leasing društava u Federaciji BiH je regulirano Zakonom o leasingu koji je stupio na snagu 3. siječnja 2009. („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, broj: 85/08 i 39/09). Zakonom su definirani uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada leasing društava, prava i obveze subjekata u poslovima leasinga, upravljanje rizicima, financijsko izvješćivanje i nadzor nad poslovanjem leasing društava.

Nadzor nad leasing društvima je uspostavljen nakon izdavanja licencije za rad leasing društvima od strane Agencije s ciljem stalnog praćenja poslovanja i financijskog stanja svakog pojedinačnog leasing društva i sektora leasinga u Federaciji BiH u cjelini, utvrđivanjem usklađenosti poslovanja leasing društava s važećim propisima, te analiziranjem i provjerama financijskih izvješća leasing društava.

Tijekom 2011. i 2012. godine ekonomski trendovi u okruženju negativno utječu na domaću ekonomiju kroz prelijevanje dužničke krize iz eurozone i iz regije. Navedeno uzrokuje trend slabljenja domaće potražnje koji je prisutan od 2010. godine koji je usporio i poslovne aktivnosti leasing društava.

Utjecaj krize na realni sektor je evidentan, a posljedice će se i u narednom razdoblju neminovno održavati i na ekonomsko okruženje u kome posluju leasing društva, što je i utjecalo na bilančnu sumu leasing društava u Federaciji BiH, koja je na dan 31.12.2012. iznosila 694.364 tisuća KM, što je za 8,84% ili za 67.355 tisuća KM manje u odnosu na 31.12.2011.

Ukoliko se usporede pojedinačne bilančne sume leasing društava sa 31.12.2011., dolazi se do zaključka da je kod dva leasing društva evidentan porast bilančne sume u ukupnom iznosu od 5.849 tisuća KM, dok je kod pet društava evidentiran pad bilančne sume u ukupnom iznosu od 73.204 tisuće KM.

U razdoblju od 1.1. do 31.12.2012. godine na razini djelatnosti leasinga u Federaciji BiH kao rezultat poslovanja ostvaren je gubitak u iznosu od 23.017 tisuća KM. Tri leasing društva su iskazala negativan financijski rezultat u iznosu od 27.220 tisuća KM, dok su preostala četiri leasing društva iskazala pozitivan financijski rezultat u iznosu od 4.203 tisuće KM.

Ukupni kapital leasing društava je na dan 31.12.2012. iznosio 48.584 tisuća KM. U usporedbi sa 31.12.2011., navedena pozicija je manja za 4.437 tisuća KM ili 8,37% što je uzrokovano činjenicom da je sektor ostvario značajan gubitak u poslovanju.

Neposredni nadzor nad poslovanjem leasing društava provode ovlaštene osobe Agencije sveobuhvatnim i ciljanim kontrolama - pregledom poslovanja na licu mjesta. Kontroliranim leasing društvima nakon konačnosti zapisnika izdaju se nalozi za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u cilju unapređenja poslovanja, zakonitosti, profitabilnosti, solventnosti i sigurnosti u poslovanju.

Tijekom 2012. godine obavljene su tri sveobuhvatne, tri ciljane kontrole i jedna zajednička kontrola leasing društva registriranog u Republici Srpskoj, izvršena u suradnji s kontrolorima Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Nepravilnosti utvrđene neposrednim nadzorom leasing društava tijekom 2012. godine odnosile su se uglavnom na nepridržavanje odredaba Zakona o leasingu i na temelju istog donesenih propisa, neadekvatno računovodstveno vrednovanje bilančnih pozicija društava i nerealno iskazivanje prihoda, neadekvatne politike i procedure kojima se definiraju osnovni rizici u poslovanju leasing društva (kreditni rizik, rizik likvidnosti, operativni, tržišni, rizik koncentracije i drugi rizici) i način upravljanja rizicima, neadekvatno postojanje i djelovanje sustava internih kontrola, poslovne aktivnosti koje nisu sukladne odredbama članka 5. i 7. Zakona o leasingu, nejasno i jednostrano definirane ugovorne odredbe po osnovi uvjeta promjene promjenjive kamatne stope i nepoštivanje ugovornih odredaba od strane leasing društava po navedenoj osnovi, kao i dostava neadekvatnih podataka u Centralni registar kredita kod Centralne banke BiH.

Ocjena usklađenosti poslovanja leasing društava sa standardima sprječavanja pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti zasnovana je na ocjenama društava koje su rezultat izvršenih kontrola izvršenja naloga i analizi izvješća koja leasing društva dostavljaju Agenciji.

Od drugog kvartala 2012. godine Sektor vrši kontrolu postupanja po Odluci o uvjetima i načinu postupanja leasing društva po prigovoru korisnika leasing usluga u cilju zaštite prava i interesa korisnika leasinga („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, broj: 48/12).

Nepovoljna kretanja u realnom sektoru u 2012. godini BiH negativno su se odrazila i na djelatnost leasinga u Federaciji BiH, koja već drugu godinu bilježi smanjenje volumena financiranja putem financijskog i operativnog leasinga (promatrano po broju i vrijednosti novozaključenih ugovora).

Shodno činjenici da su leasing društva u Federaciji BiH orijentirana uglavnom na pravne osobe (86,37% potraživanja po financijskom leasingu se odnosi na pravne osobe, 12,28% fizičke osobe i 1,35% na poduzetnike i ostale), može se konstatirati da su kretanja u sektoru leasinga tijekom 2012. godine odraz makroekonskih pokazatelja u BiH.

Tablica 1. Makroekonomski pokazatelji u BiH

Pokazatelji	2010. godina	2011. godina	2012. godina
BDP (MLRD KM)	24,58	25,95	26,80 projekcija
Realna stopa rasta (%)	0,70%	1,60%	0,60%
Prosječna inflacija na godišnjoj razini (%)	2,10%	3,70%	2,1%
Stopa nezaposlenosti u BiH	27,20%	27,60%	28%

* Podaci preuzeti od CBBiH

Pored navedenih makroekonomskih pokazatelja, razina industrijske proizvodnje na razini BiH u 2012. godine je manja za 5,2% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (podaci preuzeti od CBBiH).

2. SUDIONICI NA TRŽIŠTU

2.1. Broj leasing društava

Djelatnost leasinga u Federaciji BiH na dan 31. prosinca 2012. obavljalo je 7 leasing društava, dok je u razdoblju od 2010. do 2011. godine poslove leasinga obavljalo 8 leasing društava. Broj leasing društava smanjio se za jedno društvo iz razloga što je u lipnju 2011. godine Rješenjem Agencije oduzeta dozvola za obavljanje poslova leasinga leasing društvu koje je poslovalo s gubitkom većim od iznosa kapitala. Navedeno društvo je izvršilo preregistraciju djelatnosti, te po odluci nadležnog suda nastavilo poslovanje pod drugim nazivom.

Sedam leasing društava registriranih u Federaciji BiH obavlja poslove leasinga u 21 podružnici, od kojih se 17 podružnica nalazi u Federaciji BiH i 4 podružnice u Republici Srpskoj. Dozvolu za obavljanje poslova leasinga posjeduju sljedeća leasing društva:

1. ASA Aleasing d.o.o. Sarajevo,
2. Euroleasing d.d. Mostar,
3. NLB Leasing d.o.o. Sarajevo,
4. Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo,
5. S-Leasing d.o.o. Sarajevo,
6. UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo i
7. VB Leasing d.o.o. Sarajevo.

Društvo Hypo-Alpe-Adria Leasing d.o.o. Banja Luka registrirano u Republici Srpskoj svoje poslovne aktivnosti na području Federacije BiH obavlja putem četiri registrirane podružnice (Sarajevo, Tuzla, Mostar i Vitez).

Tijekom 2012. godine leasing društva na teritoriju Federacije BiH su zatvorila 7 podružnica iz razloga smanjenog opsega poslovanja (ASA Aleasing d.o.o. Sarajevo je zatvorilo podružnice

Bihać, Mostar i Banja Luka, dok je Euroleasing d.d. Mostar zatvorilo podružnice Livno, Tuzla, Ljubuški i Sarajevo koje su u prethodnim razlozima formalno egzistirale, bez poslovnih aktivnosti i zaposlenika).

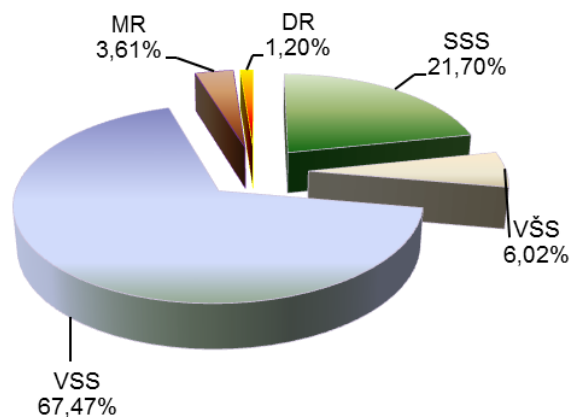
2.2. Vlasnička struktura

Od ukupno sedam leasing društava, tri leasing društva se nalaze u 100% vlasništvu nerezidentnih matičnih kuća, tri leasing društva se nalaze u većinskom vlasništvu svojih nerezidentnih matičnih kuća i/ili domaćih banaka osnovanih stranim kapitalom, a jedno leasing društvo se nalazi u većinskom vlasništvu rezidenta. Detaljni podaci o pregledu vlasničke strukture leasing društava dati su u Prilogu 2. Informacije.

2.3. Broj zaposlenih u leasing društvima

Tijekom 2012. godine broj zaposlenih po kvartalima je varirao od 163 do 174, a na kraju godine iznosio je 166, što predstavlja smanjenje u odnosu na 2011. godinu (180 zaposlenih). Najznačajnije smanjenje broja zaposlenih se odnosilo na jedno leasing društvo (13 zaposlenih ili 81,25%), uslijed preraspodjele zaposlenika u supsidijarna društva koja obavljaju poslovne aktivnosti vezane za osnovnu djelatnost leasing društva. Treba napomenuti da pored navedenog broja zaposlenih, u leasing društvima je na 31.12.2012. angažirano još 39 radnika putem studentskog servisa i preko organizacija koje posreduju u zapošljavanju, od čega se 69,57% odnosi na zaposlenike jednog leasing društva.

Grafikon 1. Kvalifikacijska struktura zaposlenih u sektoru leasinga

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi leasing društva mjeri se putem omjera aktive i broja zaposlenih (aktiva po zaposlenom). Na dan 31. prosinca 2012. na razini sektora leasinga na svakog zaposlenog se odnosi 4.183 tisuće KM aktive (30.9.2012. – 4.340 tisuća KM po zaposlenom). Analitički pokazatelji za pojedinačna društva kreću se u rasponu od 3.400 tisuća KM do 5.800 KM aktive po zaposlenom. Istodobno, na dan 31. prosinca 2012., u sektoru

mikrokreditnih organizacija i fondacija ovaj pokazatelj je iznosio 322 tisuće KM aktive po zaposlenom, a u sektoru bankarstva 2.103 tisuće KM po zaposlenom.

3. STRUKTURA BILANCE STANJA

3.1. *Struktura aktive*

Ukupna bilančna suma leasing društava u Federaciji BiH na dan 31.12.2012. je iznosila 694.364 tisuća KM, što je za 67.355 tisuća KM ili 8,84% manje u odnosu na 31.12.2011. Pojedinačno promatrano, dva leasing društva su imala porast bilančne sume u odnosu na 31.12.2012. u iznosu od 5.849 tisuća KM. Na dva najveća leasing društva (promatrano po veličini aktive) odnosi se 56,09% od ukupne aktive leasing društava.

U strukturi ukupne aktive leasing društava najznačajniji udjel su imala neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga koja iznose 427.623 tisuća KM ili 61,58% od ukupne aktive sektora leasinga.

U usporedbi sa 31.12.2011., neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga su manja za 73.003 tisuća KM ili 14,58%, dok su bruto potraživanja po osnovi financijskog leasinga manja za 84.749 tisuća KM ili 13,84%. Na dva najveća leasing društva (promatrano po veličini aktive) odnosi se 55,14% ukupnog iznosa neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga.

Neto potraživanja po osnovi zajma su na dan 31.12.2012. iznosila 106.269 tisuća KM ili 15,30% od iznosa ukupne aktive sektora leasinga. U odnosu na 31.12.2011., neto potraživanja po osnovi zajma su smanjena za 9.016 tisuća KM ili 7,82%. Od ukupnog iznosa potraživanja po osnovi zajmova na dan 31.12.2012., 73.723 tisuća KM ili 69,37% se odnosi na zajmove odobrene od strane dva leasing društva supsidijarnim ili povezanim pravnim osobama s ciljem financiranja značajnih investicijskih projekata. Zajmovi su odobreni prije stupanja na snagu Zakona o leasingu. U strukturi ukupne aktive, zajmovi će ostati u bilancama leasing društava dok ne isteknu ugovoreni rokovi na koje su isti odobreni.

Iskazano stanje bilančne pozicije novac i novčani ekvivalenti na dan 31.12.2012. je iznosilo 14.916 tisuća KM, što je za 14.921 tisuća KM ili 50,01% manje u odnosu na 31.12.2011. Navedena pozicija je s krajem prethodne poslovne godine imala značajnu vrijednost iz razloga dokapitalizacije jednog leasing društva neposredno pred kraj prethodne poslovne godine. Udjel navedene pozicije u ukupnoj aktivi se smanjilo sa 3,92%, koliko je iznosilo na kraju 2011. godine, na 2,15% koliko je iznosilo na dan 31.12.2012.

Neto vrijednost osnovnih sredstava financiranih putem operativnog leasinga na dan 31.12.2012. je iznosila 29.692 tisuća KM i za 4.641 tisuća KM ili 13,52% je manja u odnosu na 31.12.2011.

U Tablici 2. Informacije prikazani su podaci neto bilančnih pozicija aktive po izvještajnim razdobljima.

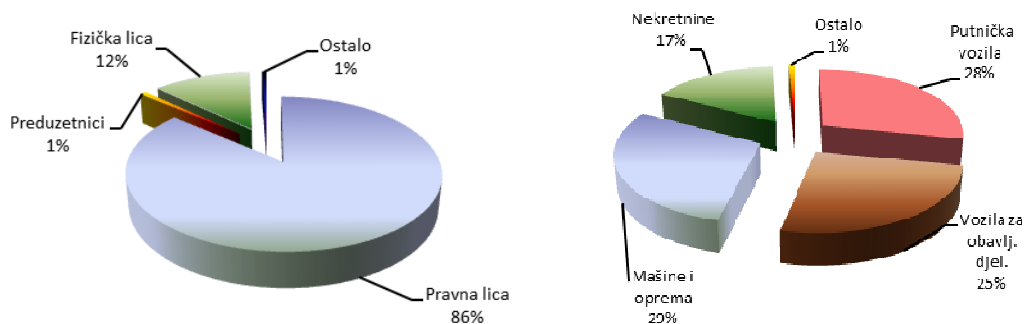
Tablica 2. Struktura neto bilančnih pozicija aktive

(000 KM)

Bilančne pozicije	31.12.2011	% udjel u aktivi	31.12.2012	% udjel u aktivi	31.12.2012/31.12.2011
Financijski leasing	500.626	66%	427.623	62%	-15%
Operativni leasing	34.333	5%	29.692	4%	-14%
Zajam	115.285	15%	106.269	15%	-8%
Ostala aktiva	111.475	14%	130.780	19%	17%
Ukupna aktiva	761.719	100%	694.364	100%	-9%

U strukturi potraživanja prema korisniku leasinga i predmetu leasinga nije bilo značajnijih promjena u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja.

Grafikon 2. Struktura potraživanja po osnovi financijskog leasinga prema predmetu i korisniku leasinga na dan 31.12.2012.

U strukturi bilančne sume financijskog sektora koji nadzire Agencija, na sektor leasinga se odnosi 4,29% od ukupne bilančne sume, dok se na bankarski sektor odnosi 92,62% i 3,09% na mikrokreditni sektor.

3.2. Kvaliteta aktive

Prema podacima iz izvješća leasing društava, rezerve za gubitke po financijskom leasingu na dan 31.12.2012. e iskazane su u iznosu od 24.603 tisuća KM, što predstavlja povećanje za 2.705 tisuća KM ili 12,35% u odnosu na 31.12.2011. Pojedinačno promatrano, iznos od 2.342 tisuće KM ili 86,58% od ukupnog povećanja navedene pozicije se odnosi na povećanje rezervi za gubitke od strane jednog leasing društva.

U strukturi formiranih rezervi za gubitke po ugovorima financijskog leasinga, 16.272 tisuća KM ili 66,14% se odnosi na rezerve za gubitke formirane po osnovi potraživanja od čijeg je dospjeća proteklo preko 180 dana. Nadalje, potraživanja od čijeg je dospjeća proteklo preko 360 dana

iznose 2.747 KM i u usporedbi sa 31.12.2011., konstatirano je povećanje za 2.312 tisuća KM, koje se odnosi na nepokretne predmete leasinga. Od ukupnog iznosa formiranih rezervi od čijeg je dospijea proteklo preko 360 dana, 2.589 tisuća KM ili 94,56% se odnosi na rezerve formirane od strane jednog leasing društva.

Rezerve za zajmove na dan 31.12.2012. su iznosile 3.920 tisuća KM i smanjene su za 4.789 tisuća KM ili 54,99% u odnosu na 31.12.2011., kada su rezerve za zajmove iznosile 8.709 tisuća KM. Razlog smanjenja rezervi za gubitke po osnovi zajmova na 31.12.2012. u odnosu na 31.12.2011. su otpisi nenaplaćenih potraživanja i restrukturiranje (reprogramiranje) potraživanja koja su u prethodnom razdoblju bila u značajnom broju dana kašnjenja. Od ukupnog iznosa formiranih rezervi za zajmove, 2.574 tisuća KM ili 65,66% se odnosi na rezerve formirane od strane jednog leasing društva.

Ukupan iznos otpisanih potraživanja po financijskom leasingu i zajmu na dan 31.12.2012. je iznosio 66.057 tisuća KM i veći je za 32.135 hiljada KM ili 94,73% u odnosu na 31.12.2011. godine. Od ukupno iskazanog iznosa otpisanih potraživanja, 34.103 hiljada KM ili 51,63% se odnosi na otpise formirane od strane jednog leasing društva. Uvidom u strukturu otpisanih potraživanja konstatirano je da je tijekom 2012. godine izvanbilančno evidentirano novih potraživanja u iznosu od 37.750 tisuća KM, od čega se 25.715 tisuća KM ili 68,12% odnosi na otpise formirane od strane jednog leasing društva. Promatrano u istom razdoblju, po osnovi naplate izvanbilančnih potraživanja je evidentiran iznos od 5.449 tisuća KM.

Tržišna vrijednost izuzetih predmeta leasinga na dan 31.12.2012., izuzetih uslijed raskida leasing ugovora s korisnikom leasinga ili istekom ugovora kod kojih nije ugovoren otkup predmeta leasinga nakon isteka leasing ugovora, iznosila je 33.424 tisuća KM i veća je za 3.412 tisuća KM ili 11,37% u odnosu na 30.9.2012. U usporedbi s prethodnim izvještajnim razdobljem, povećanje tržišne vrijednosti je iskazano na poziciji nekretnina u ukupnom iznosu od 4.044 tisuća KM, dok je na ostalim pozicijama iskazano smanjenje tržišne vrijednosti izuzetih predmeta leasinga. Pojedinačno promatrano, 29.204 tisuća KM ili 87,37% vrijednosti predmeta leasinga koji su u posjedu leasing društava se odnosi na dva leasing društva.

Od navedenog iznosa procijenjene vrijednosti izuzetih predmeta leasinga na dan 31.12.2012., 26.181 tisuća KM ili 78,33% se odnosi na nekretnine (poslovni objekti) po kojima su leasing društva ušla u posjed iz razloga nepoštivanja ugovornih obveza od strane korisnika leasinga. Ukupan iznos navedene pozicije se odnosi na tri leasing društva, od čega se 58,88% ili 15.416 tisuća KM odnosi na vrijednost izuzetih nekretnina jednog leasing društva.

Na dan 31.12.2012., na evidenciji izuzetih (prijevremeno vraćenih) predmeta leasinga ili predmeta leasinga koji su vraćeni redovnim istekom leasing ugovora kod kojih nije ugovoren otkup predmeta leasinga je iskazano ukupno 139 predmeta leasinga, od čega se 91 predmet ili 65,47% odnosi na putnička i vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička).

Stanje iskazanih vrijednosti izuzetih predmeta leasinga ukazuje i dalje na prisutnu otežanu naplatu potraživanja po ugovorima o leasingu.

Tablica 3. Broj i vrijednost izuzetih predmeta leasinga

(000 KM)

Red. broj	VRSTA PREDMETA LEASINGA	Broj jedinica	Procijenjena tržišna vrijednost predmeta leasinga
1.	Putnička vozila	62	771
2.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	29	507
3.	Strojevi i oprema	27	5.962
4.	Nekretnine	20	26.181
5.	Šinska vozila, plovni i zrakoplovni objekti	1	3
Ukupno		139	33.424

Leasing društva izuzete predmete leasinga ponovno financiraju novim korisnicima leasinga ili prodaju zainteresiranim kupcima u skladu s interno definiranom procedurom.

3.3. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti leasinga

Vrijednost novozaključenih ugovora financijskog i operativnog leasinga u razdoblju od 1.1. do 31.12.2012. je iznosila 214.927 tisuća KM i za 48.312 tisuća KM ili 18,35% je manja u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Promatrano u istom razdoblju, broj novozaključenih ugovora je iznosio 5.400, što je za 13,64% manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Prosječna vrijednost ugovora u navedenom razdoblju 2012. godine je iznosila 40 tisuća KM i manja je u odnosu na prosječnu vrijednost ugovora u istom razdoblju prošle godine kada je iznosila 42 tisuća KM.

Od ukupno ostvarene vrijednosti novozaključenih ugovora, 201.580 tisuća KM se odnosi na ugovore financijskog leasinga s prosječnom (ponderiranom) nominalnom kamatnom stopom od 7,40% i ponderiranom efektivnom kamatnom stopom od 10,07%.

U Tablici 4. Informacije su prikazani usporedni pokazatelji novih financiranja po predmetu leasinga i vrsti ugovora.

Tablica 4. Struktura iznosa financiranja po predmetu leasinga za 2011. i 2012. godinu

(000 KM)

	2011. godine			2012. godine		
	Financijski leasing	Operativni leasing	UKUPNO	Financijski leasing	Operativni leasing	UKUPNO
Vozila	157.380	17.821	175.201	135.375	12.556	147.931
Oprema	55.275	1.774	57.049	52.313	791	53.104
Nekretnine	30.989	0	30.989	13.892	0	13.892
UKUPNO	243.644	19.595	263.239	201.580	13.347	214.927

U ukupan iznos financiranja ostvaren u razdoblju od 1.1. do 31.12.2012. uključen je iznos financiranja koje je ostvarilo leasing društvo sa sjedištem u Republici Srpskoj putem poslovnica na području Federacije BiH. Navedeno društvo veći dio poslovnih aktivnosti ostvaruje u Federaciji BiH.

U strukturi novih plasmana prema vrsti korisnika leasinga dominiraju plasmani prema pravnim osobama (82,56% od ukupnog iznosa financiranja u 2012. godini). Kao jedan od bitnih razloga je činjenica da je financiranje putem leasinga za fizičke osobe nepovoljnije u odnosu na kreditne plasmane iz razloga obveze plaćanja PDV-a na kamatu, što predstavlja dodatni trošak klijentima koji nisu PDV obveznici.

Novi plasmani po financijskom i operativnom leasingu u četvrtom kvartalu 2012. godine su iznosili 56.642 tisuća KM i odnose se na 1.204 aktivirana ugovora o leasingu.

Ukupan iznos financiranja ostvaren u četvrtom kvartalu 2012. godine je za 2.543 tisuće KM ili 4,70% veći u odnosu na ukupan iznos financiranja ostvaren u trećem kvartalu 2012. godine.

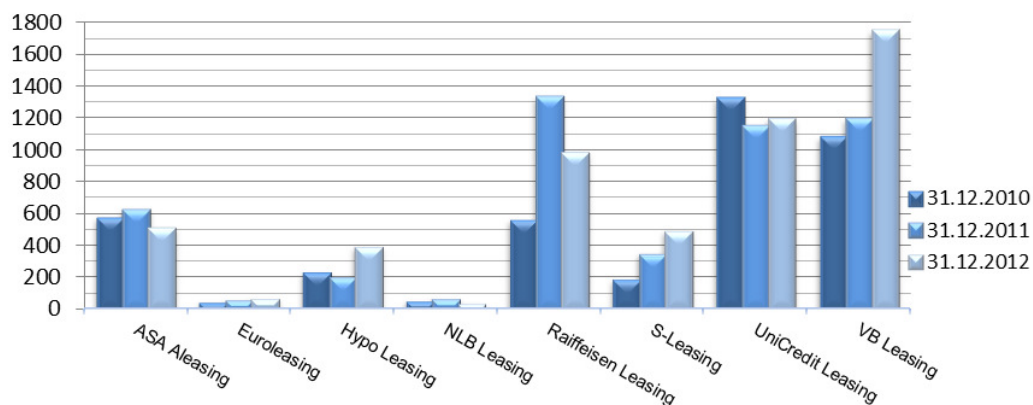
Analizom leasing tržišta zemalja u okruženju konstatirano je da većina zemalja izmjenom porezne zakonske regulative oslobodila leasing društva obveze obračuna PDV-a na kamatu po ugovorima financijskog leasinga, što je uzrokovalo pozitivne efekte na financiranje fizičkih osoba putem leasinga, kao i povećanje poreskih obaveza uslijed povećanog prometa novih predmeta leasinga.

Udruga društava za leasing u BiH je također pokrenula inicijativu za oslobađanje leasing društava obveze obračuna PDV-a na kamatu po ugovorima financijskog leasinga.

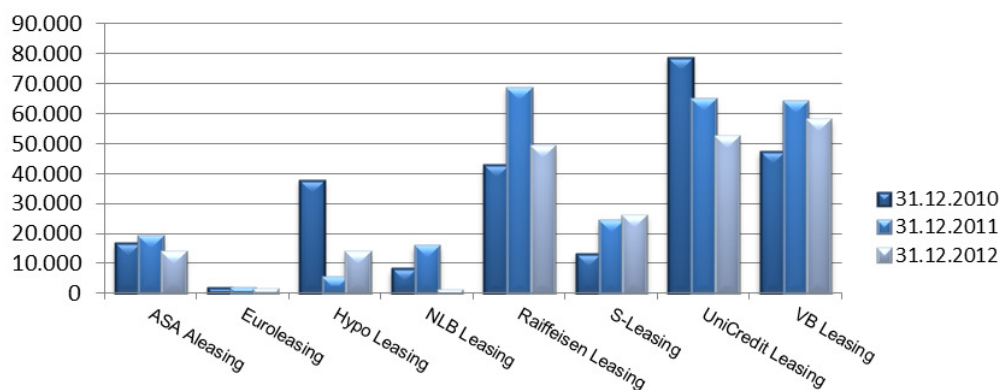
3.4. Tržišni udjel prema financijskom volumenu i broju ugovora

Smanjenje gospodarskih aktivnosti tijekom 2012. godine dovelo je do pada investicija i potrošnje uopće, što je utjecalo na smanjenje poslovnih aktivnosti leasing društava.

Grafikon 3. Tržišni udjel prema broju ugovora

Grafikon 4. Tržišni udjel prema volumenu (u 000 KM)

Usporedbom podataka o ostvarenim financiranjima putem leasinga u BiH tijekom 2012. godine s podacima ostvarenim u zemljama u okruženju (Srbija i Hrvatska), može se konstatirati da je i kod navedenih tržišta došlo do pada financiranja putem leasinga u odnosu na prethodna razdoblja.

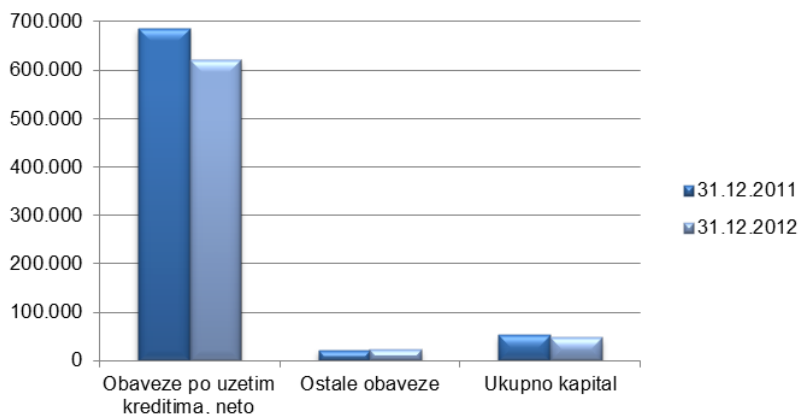
Prema podacima objavljenim na dan 30.9.2012., Europa je najveće leasing tržište u svijetu, na što ukazuju podaci o novim plasmanima koji su u SAD-u iznosili od 154 milijarde EUR-a, u Kini 106 milijardi EUR, u Japanu 41 milijardu EUR, dok u Europi premašuju iznos od 250 milijardi EUR-a.

Europsko leasing tržište također bilježi pad novih plasmana u odnosu na prethodnu godinu, na što ukazuju podaci objavljeni od strane krovne europske udruge Leaseurope sa 30.9.2012.

3.5. Struktura pasive

Na dan 31.12.2012. nije došlo do značajnih izmjena u strukturi pasive u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja. Obveze po uzetim kreditima i dalje predstavljaju dominantnu poziciju u strukturi ukupne pasive (89,67% od iznosa ukupne pasive).

Grafikon 5. Struktura pasive – usporedni podaci (000 KM)

Ukupne obveze po kreditima na dan 31.12.2012. iznose 622.603 tisuća KM i smanjene su za 64.063 tisuća KM ili 9,33% u odnosu na 31.12.2011. Od ukupnog iznosa obveza po uzetim kreditima, 553.134 tisuća KM ili 88,84% se odnosi na dugoročne obveze.

U strukturi izvora financiranja, 57,73% se odnosi na zaduženja komercijalnih stranih i domaćih banaka koje uglavnom pripadaju grupacijama kojima leasing društva pripadaju, dok se 17,67% odnosi na izravna zaduženja od osnivača, a 24,60% odnosi na zaduženja od europskih i domaćih razvojnih banaka (EIB, EBRD, CEDB i DEG). Sredstva od ovih banaka su po prirodi namjenska i uglavnom se odnose na razvoj srednjih i malih poduzeća, a osigurana su bankarskim garancijama izdanim od strane matičnih banaka ili njihovih holding kompanija.

Ukupna ponderirana nominalna kamatna stopa koju leasing društva plaćaju na izvore sredstava u razdoblju od 1.1. do 31.12.2012. je 3,63% na godišnjoj razini (kamatna stopa izračunata na bazi prosječnog stanja uzetih kredita i kamatnog rashoda u promatranom razdoblju).

Ukupni kapital leasing društava je na dan 31.12.2012. iznosio 48.584 tisuća KM. U usporedbi sa 31.12.2011., navedena pozicija je manja za 4.437 tisuća KM ili 8,37%, što je uzrokovano činjenicom da je leasing sektor ostvario značajan gubitak u poslovanju. Pojedinačno promatrano, jedno leasing društvo je na dan 31.12.2012. iskazalo iznos ukupnog kapitala manji od minimalnog iznosa propisanog Zakonom o leasingu.

Vlasnici društva kod kojeg je ukupan kapital manji od iznosa propisanog Zakonom o leasingu su krajem veljače 2013. godine izvršili dokapitalizaciju društva, čime je iznos ukupnog kapitala u zakonskom okviru.

4. FINANCIJSKI REZULTAT POSLOVANJA

Na razini sektora leasinga u razdoblju od 1.1.2012. do 31.12.2012. ostvaren je gubitak u iznosu od 23.017 tisuća KM. U istom razdoblju prethodne poslovne godine na razini sektora ostvaren je gubitak u iznosu od 11.703 tisuća KM.

Pojedinačno promatrano, dobit su ostvarila četiri leasing društva u iznosu od 4.203 tisuća KM, dok su gubitak iskazala tri leasing društva u iznosu od 27.220 tisuća KM, od čega se 23.161 tisuća KM ili 85,09% odnosi na dva leasing društva.

Prihod od kamata na dan 31.12.2012. je iznosio 46.017 tisuća KM. Navedena pozicija je za 2.909 tisuća KM ili 5,95% manja u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Ukoliko se promatraju pojedinačne pozicije prihoda od kamata, pozicija prihoda po osnovi kamata iz financijskog leasinga je iznosila 33.805 tisuća KM i za 3.408 ili 9,16% je manja u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine. Kao razlozi smanjenja kamatnog prihoda se mogu navesti smanjen opseg novih plasmana (pad kamatonosne aktive), kao i smanjenje referentne kamatne stope (EURIBOR) za koju su vezani plasmani financijskog leasinga. Pozicija ostalih prihoda po kamati je povećana u odnosu na isto razdoblje prethodne godine za 499 tisuća KM ili 4,26%.

Rashodi po osnovi kamata su iznosili 24.580 tisuća KM, što je za 1.581 tisuću KM ili 6,04% manja u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine.

Ukupan neto prihod od kamata iskazan za razdoblje od 1.1. do 31.12.2012. je iznosio 21.437 tisuća KM, što predstavlja smanjenje od 1.328 tisuća KM ili 5,83% u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine.

U okviru kategorije rashoda u razdoblju od 1.1. do 31.12.2012., najznačajniji udjel su imali troškovi rezervi za gubitke koji su iznosili 52.321 tisuća KM ili 53,59% od ukupno ostvarenih troškova.

U usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, troškovi rezervi su veći za 1.287 tisuća KM ili 2,52%.

U strukturi ukupno iskazanih troškova rezervi za gubitke, na troškove rezervi po financijskom leasingu se odnosi 31.762 tisuća KM ili 60,71%, dok se 20.559 tisuća ili 39,29% odnosi na troškove rezervi za zajmove.

Za potrebe analize tržišta leasinga izračunati su pokazatelji poslovanja koji su prikazani u Tablici 5. Informacije. Ostvareni negativni rezultat poslovanja sektora leasinga utjecao je na profitabilnost leasing društava (prinos na prosječnu aktivu i prinos na prosječni kapital) koja je u 2012. godini bila negativna.

Tablica 5. Osnovni pokazatelji poslovanja

POKAZATELJI POSLOVANJA	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012
Prinos na prosječnu aktivu (ROA)	-1,64%	-1,54%	-2,85%
Prinos na prosječni kapital (ROE)	-34,27%	-21,15%	-31,45%
Prosječna aktivna kamatna stopa (financijski leasing)	8,22%	7,18%	7,19%
Prosječna pasivna kamatna stopa	3,45%	3,76%	3,67%
Ukupne obaveze prema kapitalu	15,05	13,37	13,29

5. PONDERIRANE NOMINALNE I EFEKTIVNE KAMATNE STOPE

Efektivna kamatna stopa predstavlja stvarnu relativnu cijenu ugovora o leasingu izraženu na godišnjoj razini i iskazuje se sukladno Odluci o jedinstvenom načinu i metodi izračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope za ugovore o financijskom leasingu („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, broj: 46/09).

Ukupna prosječna nominalna kamatna stopa za ugovore financijskog leasinga zaključene tijekom 2012. godine je iznosila 6,34% za kratkoročne i 7,47% za dugoročne ugovore, dok je efektivna kamatna stopa za kratkoročne ugovore iznosila 9,83%, a za dugoročne 10,07% na godišnjoj razini.

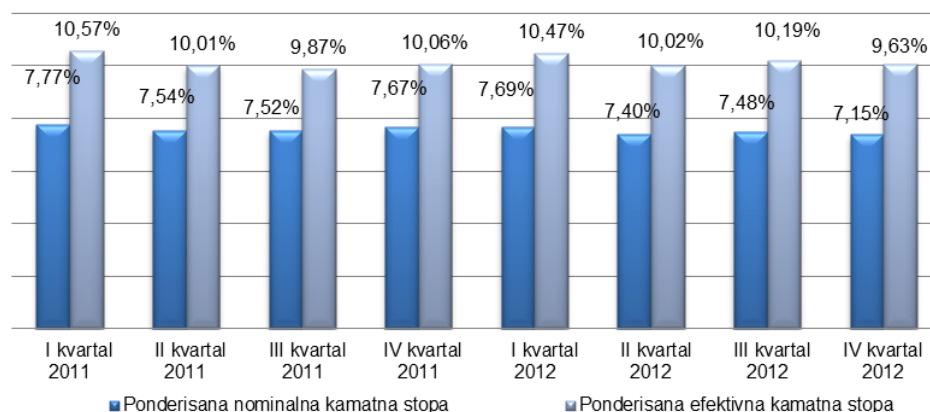
U Tablici 6. Informacije iskazani su podaci o iznosu financiranja, nominalnoj i efektivnoj kamatnoj stopi za ugovore financijskog leasinga zaključene tijekom četvrtog kvartala 2012. godine.

Tablica 6. Prosječna nominalna i efektivna kamatna stopa za ugovore financijskog leasinga zaključene tijekom četvrtog kvartala 2012. godine.

Redni broj	OPIS	Broj ugovora	Iznos financiranja u (000) KM	Ponderirana nominalna kamatna stopa	Ponderirana efektivna kamatna stopa
1.	Kratkoročni leasing ugovori prema predmetu leasinga:	52	4.135	6,90%	10,51%
a)	Putnička vozila	38	864	6,94%	10,25%
b)	Vozila za obavlj. djelatnosti	8	187	6,32%	10,26%
c)	Strojevi i oprema	5	244	6,85%	10,97%
d)	Nekretnine	1	2.840	6,93%	10,57%
1.1.	Kratkoročni leasing ugovori prema korisniku leasinga:	52	4.135	6,90%	10,51%
a)	Pravne osobe	43	4.050	6,90%	10,47%
b)	Poduzetnici	0	0	0	0
c)	Fizičke osobe	9	85	7,06%	12,32%
2.	Dugoročni leasing ugovori prema predmetu leasinga:	1.063	49.778	7,17%	9,56%
a)	Putnička vozila	579	15.406	7,62%	10,46%
b)	Vozila za obavlj. djelatnosti (terenska i putnička)	301	13.214	7,47%	10,26%
c)	Strojevi i oprema	160	15.238	6,76%	8,95%
d)	Nekretnine	12	5.421	6,13%	6,72%
e)	Ostalo	11	499	8,89%	12,55%
2.1	Dugoročni leasing ugovori prema predmetu leasinga:	1.063	49.778	7,17%	9,56%
a)	Pravne osobe	812	44.452	7,05%	9,36%
b)	Poduzetnici	28	708	9,05%	12,80%
c)	Fizičke osobe	223	4.618	7,94%	10,96%
UKUPNO		1.115	53.913	7,15%	9,63%

Ukoliko se promatraju ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope s vrijednostima istih u prethodnim izvještajnim razdobljima, nisu konstatirane značajnije razlike, a što je prikazano u Grafikonu broj 6. Informacije.

Grafikon 6 . Pregled prosječnih ponderiranih nominalnih i efektivnih kamatnih stopa za ugovore o financijskom leasingu po kvartalima tijekom 2011 i 2012. godine

Značajna razlika između nominalne i efektivne kamatne stope je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obvezan dio ugovora o financijskom leasingu i koji se plaća unaprijed od strane korisnika leasinga, kreiranje ugovora financijskog leasinga s otkupnom vrijednošću, kao i dodatni troškovi leasing aranžmana koji su često sastavni dio mjesečne najamnine leasing ugovora (kasko osiguranje i sl.).

Za ugovore o financijskom leasingu koji su odobreni u izvještajnom mjesecu, leasing društva su obvezna na mjesečnoj razini izvješćivati Agenciju o ponderiranim nominalnim i efektivnim kamatnim stopama, a sukladno propisanoj metodologiji. Na taj način se ostvaruje transparentnost i usporedivost financiranja putem leasinga.

6. USKLAĐENOST POSLOVANJA SA STANDARDIMA SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORISTIČKIH AKTIVNOSTI

Leasing društva su usvojila politike i procedure kojima su definirala obveze i aktivnosti na sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti. Izvršeno je imenovanje ovlaštenih osoba za koordiniranje aktivnosti koje je potrebno poduzeti u cilju prevencije pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti. Na osnovu ovoga može se zaključiti da su leasing društva poduzela neophodne aktivnosti u cilju eliminiranja rizika od pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti, koji se mogu pojaviti u njihovom poslovanju.

6.1. Prihvatljivost klijenta

Leasing društva su usvojila politiku o prihvatljivosti klijenata. Međutim, ovom politikom nisu adekvatno definirani kriteriji za klasifikaciju klijenata u rizične skupine i uglavnom nisu formirani registri profila klijenata.

6.2. Identifikacija i praćenje aktivnosti klijenta

Politikom o identifikaciji i praćenju aktivnosti klijenata leasing društva su definirala obvezu identifikacije klijenta, verifikacije identiteta klijenta i stalnog praćenja aktivnosti klijenta. U svom radu društva su vršila identifikaciju klijenata. Međutim, nisu u svim slučajevima izvršila verifikaciju identiteta klijenta, odnosno nisu za svoje potrebe osigurala dokumentaciju kojom se dokumentira uspostava poslovnog odnosa. Također, nije vršeno kontinuirano praćenje aktivnosti klijenata, a u politikama nije definiran opseg i učestalost ovoga praćenja.

6.3. Upravljanje rizikom od pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti

Elementi navedene politike su definirani u programima leasing društava. Međutim izvjesni problemi postoje u definiranju linija izvješćivanja, kako internih tako i eksternih, a prisutni su i problemi u imenovanju i funkcioniranju ovlaštenih osoba za poduzimanje aktivnosti na sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti. Problemi postoje i u organizaciji interne revizije u dijelu revidiranja usklađenosti leasing društava sa standardima sprječavanja pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti.

Mada je kvaliteta upravljanja rizikom od pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti na granici zadovoljavajućeg, ne postoje razlozi za posebnu supervizorsku zabrinutost u pogledu upravljanja ovim rizikom, jer je kvantiteta rizika od pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti umjerena. Pored ovoga, na temelju nalaza koji su utvrđeni u kontrolama izvršenja naloga (16 naloga izvršeno, 20 djelomično izvršeno i 3 neizvršena naloga, pored činjenice da su poduzete mjere na njihovom izvršenju) može se zaključiti da je trend kvalitete upravljanja rizikom od pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti promijenio svoj smjer i sada je rastući.

7. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Prema pokazateljima poslovanja leasing društava u Federaciji BiH sa 31.12.2012. može se zaključiti da je poslovanje leasing društava u 2012. godini u Federaciji BiH sa silaznim trendom u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine.

Kod pojedinih leasing društava su još uvijek prisutne poteškoće poslovanja koje proizlaze iz naplate postojećih potraživanja koja su nastala u prethodnim razdobljima.

Utjecaj krize na realni sektor je evidentan, a posljedice će se i u narednom razdoblju neminovno odražavati i na ekonomsko okruženje u kome posluju leasing društva.

U okviru svojih nadležnosti vezanih za nadzor leasing društava Agencija se rukovodi načelima transparentnosti, izgradnje povjerenja kod leasing društava, kao i adekvatne zaštite korisnika financijskih usluga financiranih putem leasinga s ciljem ostvarivanja financijske stabilnosti pojedinog leasing društva i djelatnosti leasinga na razini Federacije BiH.

U trećem kvartalu 2012. godine održani su pojedinačni sastanci s upravama sedam leasing društava koja posluju na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine, a u cilj unapređenja i očuvanja stabilnog leasing sektora kao i adekvatnog nadzora zakonitosti poslovanja leasing društava. Na sastancima su izložene informacije o aktualnostima u pojedinačnim leasing društvima, mogućim problemima koji utječu na razvoj financiranja putem leasing djelatnosti, mogućnostima unapređenja pravnog okvira koji regulira ovu oblast kao i o nadzoru koji provodi Agencija kao regulator. Dogovoreno je da će se problemi vezani za razvoj financiranja putem leasing djelatnosti rješavati institucionalno, odnosno da će Agencija u okviru svojih nadležnosti podržati prijedlog izmjena i dopuna Zakona o leasingu kod Ministarstva financija/finansija Federacije BiH vezano za dozvoljenu djelatnost leasing društava.

Agencija će se u narednom razdoblju fokusirati na sljedeće aspekte:

- nastaviti kontinuiran nadzor leasing društava posrednim i neposrednim kontrolama,
- insistirati na kapitalnom jačanju leasing društava i internom definiranju parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- dopunjavanje podzakonske regulative za leasing sektor koja se odnosi na djelovanje i poslovanje leasing društava,
- praćenje aktivnosti leasing društava na sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i unapređivati suradnju s drugim nadzornim i kontrolnim institucijama,
- daljnje unapređenje informacijskog sustava koji će na temelju izvješća leasing društava omogućiti rano upozoravanje i preventivno djelovanje u otklanjanju slabosti u poslovanju leasing društava,
- unapređenje strukture i kvalitete podataka u Centralnom registru kredita kod Centralne banke BiH,
- nastaviti permanentnu edukaciju i stručno osposobljavanje kadrova,

- unapređivati suradnju s Udrugom leasing društava u BiH, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative leasing društava kao i prijedloga izmjena zakonskih propisa.

Pored navedenog, u 2013. godini se očekuje usvajanje Zakona o zaštiti potrošača – finansijskih usluga. Agencija će redovitim kontrolama pratiti postupanje leasing društava po navedenom zakonu.

U narednom razdoblju leasing društva se trebaju dodatno fokusirati na kontrolu dospjelih, a nenaplaćenih potraživanja, odnosno najveću pažnju treba posvetiti nekvalitetnim plasmanima i poduzimanju aktivnosti na unapređenju sustava naplate dospjelih nenaplaćenih potraživanja.

Aktivnosti leasing društava trebaju biti usmjerene na:

- kapitalno jačanje i definiranje parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- unapređenju politika i procedura u upravljanju rizicima kojima su izložena leasing društva u svom poslovanju,
- uspostavljanje sustava internih kontrola i funkciju interne revizije kao neovisne u izvršavanju svojih zadataka,
- unapređenje informatičke podrške u cilju adekvatnih računovodstvenih evidencija i kvalitetnijeg izvješćivanja,
- unapređenje u kontekstu zaštite korisnika leasing usluga,
- primjene praksi odgovornog financiranja,
- detaljnije informiranje klijenata o proizvodima koje leasing društva nude u cilju boljeg razumijevanja i ozbiljnijeg pristupa financiranju putem leasinga,
- redovito, ažurno i točno dostavljanje podataka Centralnom registru kredita kod Centralne banke.

8. PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE LEASING DRUŠTAVA

Na temelju Zakona o leasingu, izdavanje dozvola za osnivanje kao i poslovanje leasing društava detaljno je uređeno podzakonskim aktima Agencije, odnosno odlukama usvojenim od strane Upravnog odbora Agencije (objavljenim u “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine”, broj: 46/09, 46/11, 48/12 i 110/12), kao i uputama usvojenim od strane direktora Agencije.

Odluke Agencije kojima je definirano osnivanje-izdavanje dozvola za rad i poslovanje leasing društava su:

1. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje poslova leasinga,
2. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje i oduzimanje suglasnosti leasing društvu,
3. Odluka o minimalnim standardima aktivnosti leasing društava na sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti,
4. Odluka o jedinstvenom načinu i metodi obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o financijskom leasingu,
5. Odluka o jedinstvenom načinu i metodi obračuna i iskazivanja leasing naknade po ugovoru o operativnom leasingu,
6. Odluka o obliku i sadržaju izvješća koje leasing društva dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i rokovima izvješćivanja,
7. Odluka o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanje rizicima leasing društva,
8. Odluka o nadzoru leasing društava,
9. Odluka o naknadama koje leasing društva plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH,
10. Odluka o uvjetima i načinu postupanja leasing društva po prigovoru korisnika leasing usluga,
11. Uputa za primjenu Odluke o jedinstvenom načinu i metodi obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o financijskom leasingu,
12. Uputa za izradu izvješća leasing društava.

Broj: U.O. 50-4/13

Sarajevo: 2. travnja 2013.

9. PRILOZI

Prilog 1. Osnovni podaci o leasing društvima na dan 31.12.2012.

Redni broj	Naziv leasing društva	Adresa i sjedište	Direktor	Telefon	Datum izdavanja FBA licencije	Broj zaposlenika	Web adresa
1.	ASA Aleasing d.o.o. Sarajevo	Bulevar Meše Selimovića 16, Sarajevo	Alma Kadrić	+ 387 33 771 222	22.03.2010	16	www.asa-aleasing.ba
2.	Euroleasing d.d. Mostar	Vukovarska 1, Mostar	Renata Perić	+ 387 36 394 500	03.02.2010	6	www.euroleasing.ba
3.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	Trg Solidarnosti 2a, Sarajevo	Dalida Međedović	+ 387 33 789 345	19.03.2010	10	www.nlbleasing.ba
4.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	Danijela Ozme 3, Sarajevo	Belma Sekavić - Bandić	+ 387 33 254 354	19.01.2010	55	www.rlbh.ba
5.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	Zmaja od Bosne 7 Sarajevo	Elma Hošo	+ 387 33 565 850	11.02.2010	11	www.s-leasing.ba
6.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	Džemala Bijedića 2, Sarajevo	Denis Silajdžić	+ 387 33 721 750	16.03.2010	33	www.unicreditleasing.ba
7.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	Fra Anđela Zvizdovića 1, Sarajevo	Slobodan Vujić	+ 387 33 276 280	12.01.2010	35	www.vbleasing.ba
					UKUPNO	166	

Prilog 2. Pregled vlasničke strukture leasing društava na dan 31.12.2012.

LEASING DRUŠTVO	IME-NAZIV VLASNIKA	% učešća
ASA ALEASING d.o.o. Sarajevo	ASA FINANCE d.d. Sarajevo	51,00%
	ALEASING d.o.o. Celje	49,00%
EUROLEASING d.d. Mostar	EUROLEASING d.o.o. Zagreb	27,24%
	EUROHERC osiguranje d.d. Sarajevo	17,66%
	EUROHERC osiguranje d.d. Zagreb	13,52%
	BSO d.d. Sarajevo	8,44%
	AGRAM životno osiguranje d.d. Zagreb	6,79%
	JADRANSKO osiguranje d.d. Zagreb	6,79%
	EUROAGRAM TIS d.o.o. Zagreb	6,50%
	EURO DAUS d.d. Split	6,50%
	EURODOM d.o.o. Osijek	6,50%
	AGRAM d.d. Ljubuški	0,06%
RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	RAIFFEISEN LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	51,00%
	RAIFFEISEN BANK d.d. Sarajevo, BiH	49,00%
NLB LEASING d.o.o. Sarajevo	NLB d.d. Ljubljana	100,00%
S-LEASING d.o.o. Sarajevo	STEIERMAERKISCHE BANK UND SPARKASSEN AG, Graz	90,00%
	SPARKASSE BANK d.d. Sarajevo	10,00%
UNICREDIT LEASING d.o.o. Sarajevo	UNICREDIT LEASING S.p.A., Milan	100,00%
VB LEASING d.o.o. Sarajevo	VB LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	100,00%

Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove leasing društava sa 31.12.2012. (u 000 KM)

Redni broj	Dani kašnjenja	Stopa rezerviranja	Iznos potraživanja	Više obračunate izdvojene rezerve	Ukupna rezerviranja
1	0-60	0,05%	69.405	84	118
2	60-90	5%	6.273	0	314
3	90-180	10%	34.324	0	3.432
4	180-270	30%	187	0	56
5	270-360	50%	0	0	0
6	preko 360	100%	0	0	0
UKUPNO			110.189	84	3.920

Prilog 4. Pregled rezervi za finansijski leasing društava sa 31.12.2012. (u 000 KM)

Dana kašnjenja	Stopa rezerviranja za finansijski leasing (pokretne stvari)	Stopa rezerviranja za finansijski leasing (nepokretne stvari)	Iznos potraživanja za pokretne stvari	Iznos potraživanja za nepokretne stvari	Iznos osnovice za pokretne stvari	Iznos osnovice za nepokretne stvari	Rezerve		Više obračunate i izdvojene rezerve	Ukupne rezerve
							Za pokretne stvari	Za nepokretne stvari		
0-60	0,50%	0,50%	305.027	45.525	49.120	5.364	246	27	280	552
60-90	10%	10%	21.160	5.998	4.723	1.374	472	137	40	649
90-180	50%	50%	30.500	12.678	5.291	3.175	2.646	1.588	150	4.383
preko 180	100%	75%	18.890	9.735	16.036	292	16.036	219	17	16.272
preko 360	100%	100%	124	2.589	158	2.589	158	2.589	0	2.747
UKUPNO			375.701	76.525	75.328	12.794	19.557	4.560	487	24.603

Prilog 5. Konsolidirana bilanca stanja (u 000 KM)

Red. broj	OPIS	31.12.2011		31.12.2012		% rasta
		Iznos	% u ukupnoj aktivi	Iznos	% u ukupnoj aktivi	31.12.2012/31.12.2011
	AKTIVA					
1.	Novac i novčani ekvivalenti	29.837	3,92%	14.916	2,15%	-50,01%
2.	Plasmani bankama	98	0,01%	12.667	1,82%	100%
3.	Potraživanja po finansijskom leasingu, neto	500.626	65,72%	427.623	61,58%	-14,58%
3a)	potraživanja po finansijskom leasingu, bruto	612.257	80,38%	527.508	75,97%	-13,84%
3b)	rezerve za gubitke	21.898	2,87%	24.603	3,54%	12,35%
3c)	odgođeni prihodi po osnovi kamata	89.572	11,76%	74.805	10,77%	-16,49%
3d)	odgođeni prihodi po osnovi naknada	161	0,02%	477	0,07%	196,27%
4.	Potraživanja od supsidijarnih osoba	0	0,00%	2	0,00%	0,00%
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	69.938	9,18%	72.368	10,42%	3,47%
5a)	materijalna i nematerijalna imovina-vlastita sredstva	42.797	5,62%	52.089	7,50%	21,71%
5b)	materijalna i nematerijalna imovina -operativnog leasinga	52.039	6,83%	46.644	6,72%	-10,37%
5c)	ispravka vrijednosti -vlastita sredstva	7.192	0,94%	9.413	1,36%	30,88%
5d)	ispravka vrijednosti-operativni leasing	17.706	2,32%	16.952	2,44%	-4,26%
6.	Dugoročne investicije	572	0,08%	93	0,01%	-83,74%
7.	Ostala aktiva	160.648	21,09%	166.695	24,01%	3,76%
7a)	zajmovi, neto	115.285	15,13%	106.269	15,30%	-7,82%
7a1)	zajmovi (dospjela potraživanja + nedospjela glavnica)	123.994	16,28%	110.189	15,87%	-11,13%
7a2)	rezerve za zajmove	8.709	1,14%	3.920	0,56%	-54,99%
7b)	ostala aktiva	45.363	5,96%	60.426	8,70%	33,21%
	UKUPNA AKTIVA	761.719	100,00%	694.364	100,00%	-8,84%
	PASIVA					
9.	Obveze po uzetim kreditima, neto	686.666	90,15%	622.603	89,67%	-9,33%
9a)	obveze po kratkoročnim kreditima	52.405	6,88%	70.325	10,13%	34,20%
9b)	obveze po dugoročnim kreditima	635.386	83,41%	553.134	79,66%	-12,95%
9c)	unaprijed plaćeni troškovi i naknada	1.125	0,15%	856	0,12%	-23,91%
10.	Ostale obveze	22.032	2,89%	23.177	3,34%	5,20%
	UKUPNO OBVEZE	708.698	93,04%	645.780	93,00%	-8,88%
11.	Temeljni kapital	58.939	7,74%	78.869	11,36%	33,81%
12.	Rezerve	5.528	0,73%	5.548	0,80%	0,36%
13.	Akumulirana dobit/gubitak	-11.446	-1,50%	-35.833	-5,16%	213,06%
	UKUPNO KAPITAL	53.021	6,96%	48.584	7,00%	-8,37%
	UKUPNO PASIVA	761.719	100,00%	694.364	100,00%	-8,84%
	otpisana potraživanja (početno stanje)	26.453	3,47%	33.922	4,89%	28,23%
	novi otpis (+)	38.391	5,04%	37.750	5,44%	-1,67%
	naplata (-)	30.559	4,01%	5.449	0,78%	-82,17%
	trajni otpis (-)	363	0,05%	166	0,02%	-54,27%
	Otpisana potraživanja (krajnje stanje)	33.922	4,45%	66.057	9,51%	94,73%

Prilog 6. Konsolidirani račun dobiti i gubitka (u 000 KM)

Red broj	OPIS	31.12.2011		31.12.2012		% rasta 31.12.2012/ 31.12.2011
		Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	
	FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI					
1.	Prihodi od kamata	48.926	45,32%	46.017	47,13%	-5,95%
1a)	kamate po finansijskom leasingu	37.213	34,47%	33.805	34,62%	-9,16%
1b)	ostali prihodi od kamata	11.713	10,85%	12.212	13,51%	4,26%
2.	Rashodi po kamata	26.161	24,23%	24.580	25,17%	-6,04%
3.	Neto prihodi od kamata	22.765	21,09%	21.437	21,96%	-5,83%
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	59.034	54,68%	51.621	52,87%	-12,56%
5.	Operativni rashodi	42.046	38,95%	43.286	44,33%	2,95%
5a)	troškovi plaća i doprinosa	8.578	7,95%	8.518	8,72%	-0,70%
5b)	troškovi poslovnog prostora	13.907	12,88%	14.336	14,68%	3,08%
5c)	ostali operativni troškovi	19.561	18,12%	20.432	20,93%	4,45%
6.	Troškovi rezervi za gubitke	51.034	47,27%	52.321	53,59%	2,52%
6a)	troškovi rezervi za gubitke finansijski leasing	41.121	38,09%	31.762	32,53%	-22,76%
6b)	troškovi rezervi za gubitke zajam	9.913	9,18%	20.559	21,06%	107,39%
7.	Dobit prije poreza	-11.281	-10,45%	-22.549	-23,09%	100%
8.	porez na dobit	422	0,39%	468	0,48%	10,90%
9.	Neto dobit	-11.703	-10,84%	-23.017	-23,57%	97%

Prilog 7. Rangiranje bilančne sume

31.12.2011					31.12.2012					
Rang	Leasing društvo	Bilančna suma (000 KM)	Učešće 2011.	Kumul. učešće	Rang	Leasing društvo	Bilančna suma (000 KM)	Učešće 2012.	Kumul. učešće	Indeks bilančne sume
1.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	238.575	31,32%	31,32%	1.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	219.292	31,58%	31,58%	92
2.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	185.956	24,41%	55,73%	2.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	170.208	24,51%	56,09%	92
3.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	108.874	14,29%	70,03%	3.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	113.128	16,29%	72,39%	104
4.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	83.515	10,96%	80,99%	4.	Asa Aleasing d.o.o. Sarajevo	58.405	8,41%	80,80%	84
5.	Asa Aleasing d.o.o. Sarajevo	69.663	9,15%	90,14%	5.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	58.160	8,38%	89,17%	70
6.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	47.810	6,28%	96,41%	6.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	49.405	7,12%	96,29%	103
7.	Euroleasing d.d. Mostar	27.326	3,59%	100,00%	7.	Euroleasing d.d. Mostar	25.766	3,71%	100,00%	94
UKUPNO		761.719	100%		UKUPNO		694.364	100%		91

